

1. güneş ışınlarının en son olarak dik açıyla gelebildiği yer
2. Yörüngenin şeklinden dolayı diğer aylardan kısa süren ay
3. Dünyayı tam ortadan iki eşit parçaya bölen en geniş paralel
4. Dünyanın güneş etrafında dönerken izlediği yörünge düzlemi (Latincesi)
5. Dünyanın güneşe en yakın olduğu olduğu tarih (günberi) Latincesi
6. Yörüngenin şekli
7. Dünyanın kendine has şekli
8. Gece – Gündüz eşitliğinin yaşandığı tarihe verilen isim
9. Dünya üzerinde yatay yönde çizilen çizgiler
10. Dünyanın güneşe en uzak olduğu tarihe verilen isim
11. Bir kutuptan diğerine uzanan hayali çizgiler
12. Dünyanın yıllık hareketi sonucu oluşan rüzgar
13. Günlük hareket etkisiyle oluşan rüzgar
14. Gece gündüz süresinin eşit olduğu bir ay

DÜNYANIN ŞEKLİ – DÜNYANIN GÜNLÜK HAREKETİ – EKSEN EĞİKLİĞİ – YÖRÜNGENİN ELİPS OLMASI

Yukarıda verilenleri uygun olanlardan birine yazın

1. Meltemlerin oluşması	2. Paralel boylarındaki farklılık
3. Gece gündüz süresinin değişmesi	4. Mevsimlerin oluşması
5. Yerel saat farklarının oluşması	6. Denizlerdeki tuzluluğun farklı olması
7. Musonların oluşması	8. Şubat ayının 28 gün sürmesi
9 Çizgisel hızdaki farklılık	10. Ekvator'un sıcak olması
11. Dönencelerin oluşması	12. Kutuplarda 6 ay gündüz yaşanması
13. Haritalarda bozulmalar	14. Gölgelelerin gün içinde değişmesi

CEVAPLAR BULMACA: 1.Dönence 2.Şubat 3.Ekvator 4.Ekliptik 5.Perihel 6.Elips 7.Geoit
8.Ekinoks 9.Paralel 10.Aphel 11.Meridyen 12.Muson 13.Meltem 14.Mart

2. BÖLÜM: Günlük Hareket: 1,5,14 Eksen Eğikliği: 3,4,7,11,12
Dünyanın Şekli: 2,6,9,10,13 Elips Yörünge:8

A

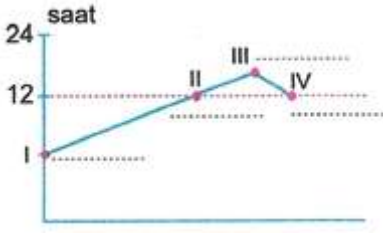
Dünyanın günlük hareketinin şekildeki gibi (batıdan doğuya) olmasının sonuçları:

1. Doğuda güneş doğar.
2. Rüzgarlar Kuzyede , güneyde yönde savrulur.

B

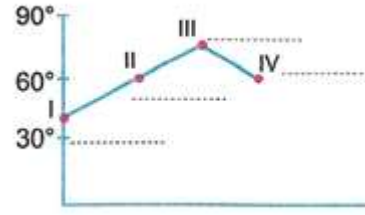
Dünyanın şeklinin geoid olmasının sonuçları:

1. Yerçekimi da fazladır.
2. Ekvator çevresi kutuplar çevresinden dir.

C

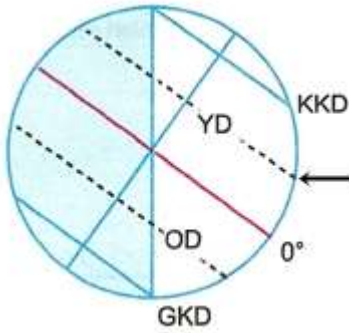
Türkiye için verilen gündüz süresi grafiğinde uygun tarihleri yazın.

- I. II.
III. IV.

D

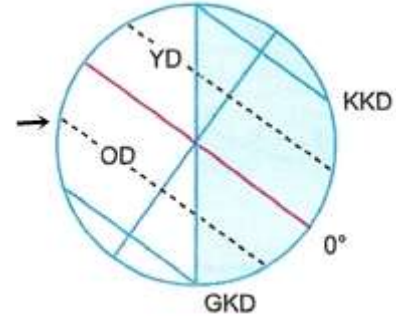
Türkiye için verilen güneş ışınlarının düşme açısı grafiğinde uygun tarihleri yazın.

- I. II.
III. IV.

E

Yukarıdaki şekilde güneş ışınları Yengeç dönencesine dik açıyla gelmektedir. Buna göre:

1. Tarih
2. Kuzey yarımkürede mevsimi başlar.
3. Kuzey yarımkürede gündüz yaşanır.
4. kutbunda 24 saat gündüz yaşanır.
5. Kuzeye gidildikçe süresi uzar.

F

Yukarıdaki şekilde güneş ışınları Oğlak dönencesine dik açıyla gelmektedir. Buna göre:

1. Tarih
2. Kuzey yarımkürede mevsimi başlar.
3. Kuzey yarımkürede gündüz yaşanır.
4. kutbunda 24 saat gündüz yaşanır.
5. Kuzeye gidildikçe süresi uzar.

CEVAPLAR: A1.Erken **A2.**sağa, sola **B1.**kutuplarda **B2.**daha uzun

C1.21Aralık **C2.**21Mart **C3.**21Haziran **C4.**23Eylül

D1.21Aralık **D2.**21Mart **D3.**21Haziran **D4.**23 Eylül

E1.21Haziran **E2.**yaz **E3.**en uzun **E4.**Kuzey **E5.**gündüz

F1.21Aralık **F2.**kış **F3.**en kısa **F4.** Güney **F5.**gece

1. X noktası: 30° doğu boylamında, başlangıç meridyenine uzaklığı 10 km'dir. Y noktası: 10° doğu boylamında, başlangıç meridyenine uzaklığı 90 km'dir. Yukarıdaki açıklamalara göre X'in boylam derecesi Y'den daha büyük olmasına rağmen başlangıç meridyenine yakın olduğu tespit edilmiştir. Buna göre X bulunduğu konum ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Ekvatora yakın B) Düzlük bir alan
C) Kutba yakın D) Denizel bir ortam
E) Yüksek bir yer

2. Türkiye'de Temmuz ayında tatil yaptıktan sonra kendi ülkesi Güney Afrika Cumhuriyetine dönen bir turist, günlüğüne şunları yazmıştır.

- I. Türkiye'de uzun gündüzler yaşadım.
II. Kendi ülkeme dönünce daha kısa gündüzle karşılaştım.
III. Türkiye'de iken gündüzler her gün biraz daha uzuyordu.

Buna göre Nelson'un hangi ifadeleri doğru değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

3. Aşağıdakilerden hangisi Dünya'nın küresel bir şekle sahip olmasının sonucu değildir?

- A) Harita çizimlerinde hatalar oluşması
B) Dünya'nın yarısının aydınlık yarısının karanlıkta kalması
C) Paralellerin boylarının aynı olmaması
D) Güneş ışınlarının düşme açısının kutuplara gittikçe daralması
E) Meridyenler arasında belli bir zaman farkının olması

4. Tekinerhoca öğrencilerine Ocak ayında olduğumuzu ve gündüzlerin gecelerden kısa olduğunu söylemiştir. Şu anda hangi ülkeye gidersek gündüzler Türkiye'den daha uzun olur? diye sorduğunda;

Merve : Mısır
Osman : Avustralya
Salih : Norveç cevaplarını vermiştir. Buna göre Tekinerhoca'nın sorusuna hangi öğrenciler doğru cevap vermiştir?

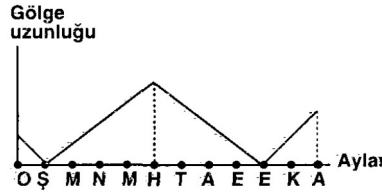
- A) Yalnız Merve
B) Yalnız Osman
C) Yalnız Salih
D) Merve ve Osman
E) Merve ve Salih

5. Yerküre eksenini etrafındaki bir turunu 24 saatte tamamlar. Aşağıdakilerden hangisi bu hareketin sonuçları arasında sayılmaz?

- A) Muson rüzgârlarının oluşması
B) Meltem rüzgârlarının oluşması
C) Sürekli rüzgârların sapmaya uğraması
D) Yerel saat farklarının ortaya çıkması
E) Günlük sıcaklık farklarının oluşması

6. Güney yarımkürede ilkbahar ve kış mevsimlerinin başlangıç tarihleri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

İlkbahar	Kış
A) 21 Mart	21 Aralık
B) 23 Eylül	21 Haziran
C) 21 Haziran	21 Aralık
D) 21 Aralık	23 Eylül
E) 23 Eylül	21 Mart

7. Yukarıdaki grafikte herhangi bir enlemde bulunan bir cismin yıllık gölge uzunluğu değişimi gösterilmiştir. Cismin bulunduğu enlem aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) 66° 33' Kuzey B) 23° 27'
C) 10° Güney D) 40° Güney
E) Ekvator

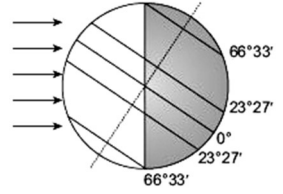
8.

Kuzey yarımkürede yaz koşulları yaşanırken, Güney yarımkürede kış koşulları yaşanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yerin yuvarlak olması
B) Kara ve denizlerin dağılışı biçimi
C) Yerin, Güneş çevresinde dönmesi
D) Yerin, kendi eksenini çevresinde dönmesi
E) Yer ekseninin yörünge düzlemine eğik olması

9. Aşağıdakilerden hangisi güneş ışınlarının Ekvatora dik düştüğü tarihin özelliklerinden değildir?

- A) Bahar mevsimlerinin başlangıcıdır.
B) Oğlak Dönencesinde cisimlerin gölgesi oluşmaz.
C) Aydınlanma çemberi kutup noktalarından geçer.
D) Aynı meridyen üzerindeki noktalarda Güneş aynı anda doğar.
E) Tüm Dünya'da gece ve gündüz birbirine eşittir.

10. Aşağıdakilerden hangisi, Dünya şeklinde gösterilen konumdayken gerçekleşen bir durum değildir?

- A) Güneş ışınlarının Yengeç Dönencesi'ne dik gelmesi
B) Aydınlanma dairesinin kutup dairelerine teğet geçmesi
C) Kuzey Yarımküre'de kış gündönümünün yaşanması
D) Ekvator'daki cisimlerin gölgesinin öğle vakti kuzeye doğru düşmesi
E) Güney Yarımküre'de en uzun gündüz süresinin yaşanması

11. Aşağıdaki tabloda bazı olaylar ile gerçekleştiği tarihler birbiriyle işaretlenerek eşleştirilmiştir.

Olaylar	21 Mart	21 Haziran	21 Aralık	23 Eylül
I Güneş ışınları öğle vakti Yengeç dönencesine dik açıyla düşer		✓		
II Güney Yarımkürede yaz mevsimi başlar			✓	
III Bu tarihten sonra Kuzey Yarımküre'de gündüzler kısalmaya başlar.		✓		
IV Dünya'nın her yerinde gece gündüz eşitliği yaşanır.	✓			✓
V Aydınlanma çemberi kutup noktalarından geçer			✓	

Buna göre verilenlerden hangisinin gerçekleştiği tarih yanlışı işaretlenmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

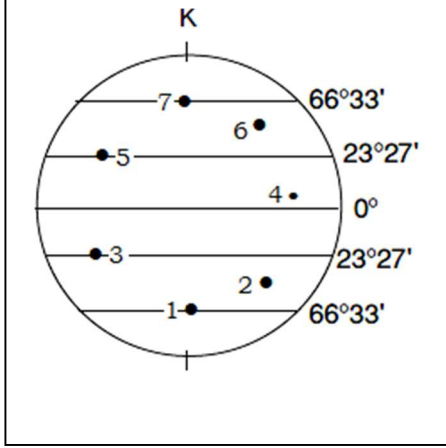
12. Aşağıdaki tabloda bazı merkezlerin belli tarihlerdeki gündüz uzunlukları verilmiştir.

Merkez	21 Aralık	21 Haziran
X	12 saat	12 saat
Y	11 saat	13 saat
Z	18 saat	6 saat

Buna göre;

- I. X noktası ekvator üzerindedir.
II. Y noktası Z noktasına göre ekvatora daha yakındır.
III. Z noktası Güney Yarımküre'dedir.
Yargılarından hangilerine ulaşılabilir?
A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

DÜNYANIN ŞEKLİ VE HAREKETLERİ UYGULAMA TESTİ

Yandaki şekle göre:

- A. 21 Aralık tarihinde güneş ışınları nolu merkeze dik gelir.
- B. 21 Haziran tarihinde nolu merkezde 24 saat boyunca gece yaşanır.
- C. ve nolu merkezlerde dört mevsim belirgin olarak yaşanır.
- D. Gece – gündüz süresi en az nolu merkezde değişir.
- E. 21 Haziranda en uzun gündüzü yaşayan yer nolu merkezdir.
- F. Yerçekimi en az nolu merkezdedir.
- G. İki meridyen arası mesafenolu merkezde en fazladır.
- H. nolu merkez yıl içinde güneş ışınlarını iki kez dik alır.
- İ. ve nolu merkezler yıl içinde güneş ışınlarını bir kez dik açıyla alır.
- J. 21 Haziranda güneş ışınları nolu merkeze dik açıyla gelir.

Aşağıdaki boşlukları doldurun.

1. Güneş ışınlarının ekvatora dik geldiği zaman bütün dünyada gece gündüz eşitliği yaşanır. Buna "Ekinoks" denir. Bu tarihler:
2. Dünyanın kendi etrafındaki dönüş hızına denir. Bu hız ekvatorunda fazla kutuplarda azdır.
3. Dünyanın geoit şeklinden dolayı yerçekimi en fazla 'da dır.
4. Genel olarak kutuptan ekvatora gittikçe sıcaklık (artar / azalır) Bunun sebebi;
5. Güneş ışınlarının dünya üzerinde en son dik olarak gelebileceği noktaya denir.
6. Dünyanın güneş çevresinde dönerken izlediği yola denir.
7. Kuzey YK'de 21 Haziran tarihinde en uzunyaşanır. (Gece / Gündüz)
8. 21 Aralıktan sonra Türkiye'de gündüz süreleri başlar. (Uzamaya / Kıalmaya)
9. Ekvatorunda gece gündüz süreleri hangi tarihlerde eşittir?
10. Tan gurup vakti süresi ekvatorundan kutba gittikçe (artar /azalır)
11. Ülkemize güneş ışınları dik açıyla gelemmez. Çünkü
12. Kıyılarda meltem rüzgarları ve çöllerde mekanik çözülme nın sonucunda oluşur.
13. Matematik iklim kuşakları (Tropikal kuşak, orta kuşak, kutup kuşağı) nın sonucudur.
14. Kutuplar 6 ay boyunca güneşi gördüğü halde ısınmaz. Çünkü
15. Yarımkürelerde mevsim sürelerinin farklı olması ve şubat ayının 28 gün sürmesi nın sonucudur.
16. Bir yerde yıl içinde gölge boyu iki kez oluşmuyorsa (güneş ışınları iki kez dik açıyla geliyorsa) o yer için ne söylenebilir?
17. Mevsimlerin oluşmaması ve yıl içinde gece gündüz süresinin değişmemesi için gereken şart nedir?

CEVAPLAR TEST: 1C 2C 3E 4D 5A 6B 7C 8E 9B 10A 11E 12E

CEVAPLAR ŞEKİL: A3 B1 C6 ve 2 D4 E7 F4 G4 H4 İ3 ve 5 j5

CEVAPLAR BOŞLUK: 1.21 Mart – 23 Eylül 2.Çizgisel hız 3.Kutuplarda 4.Artar – Güneş ışınlarının geliş açısı ekvatorundan kutuplara gittikçe küçülür. 5.Dönence 6.Yörünge 7.Gündüz 8.Uzamaya 9.Yıl boyu 10.artar 11.Ülkemiz dönenceler dışındadır. 12.Günlük hareket 13.Eksen eğikliği 14.Güneş ışınları eğik açıyla gelir 15. Elips yörünge 16.Dönenceler arasındadır 17.Eksen eğikliğinin olmaması